

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerne zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1¹/₆ uri popoldne.

Štev. 293.

V Ljubljani, v sredo 23. decembra 1885.

Letnik XIII.

Našim somišljenikom!

Leto bliža se zopet zatonu v večnost. Po stari lepi navadi želimo toraj vsem našim prijateljem in Slovencem sploh: „Vesele praznike in srečno novo leto!“

Z novim letom začne „Slovenec“ svoj štirinajsti tečaj. Rodil se je v hudih časih, ko je brezverni liberalizem glavo visoko nosil ter po tedanjem slovenskem dnevniku hudo razsajal, v obrambo poštenih krščanskih Slovencev in katoliške cerkve. Ostal je svoji nalogi zvest, značajan in neodvisen, akoravno je bil od sovražne liberalne stranke mnogo zaničevan, sovražen in podkopavan.

Ostal bo „Slovenec“ svoji nalogi in svojemu načelu: „Vse za vero, dom in cesarja“ tudi z naprejem zvest, značajno-katolišk, neodvisen list, bodisi že komu ljubo ali neljubo. Stal bode vselej za resnico katoliške cerkve in za človeško-državne pravice katoliških Slovencev. Stal bode „Slovenec“ ter se potegoval vselej tudi za našo širjo očetnjavo za ljubo nam Avstrijo, kateri Slovenci in Slovani sploh niso sovražni, pač pa brezverni liberalni svet, najprej nemški, potem tudi drugi.

Ali mar li je potreben „Slovenec“? Če je ravno „Slovenec“ potreben, nočemo trditi, a trdimo pa nepogojno, da slovenski konservativni dnevnik na katoliški podlagi, imenuje naj se že tako ali drugače, je neobhodno potreben. Žalibog, da je domovina naša mnogo bolj spodjedena, kakor bi si kdo mislil. Zadnje volitve in mnogo drugih znamenj nam dokazujejo, kako potreben je list na katoliško-konservativni podlagi. To spoznajo vsi, kateri kaj dalje gledajo, kakor od danes do jutri. Že značaj in duh časa nam to dovolj potrjuje. „Čestitamo Slovencem, da imajo že dolgo časa dnevnik na katoliško-konservativni podlagi, do česar mi še zmirom nismo dospeli“, je rekel nedavno odlični hrvaški profesor. Enako rekel je nek drugi slovenski odličnjak: „Ako bi katoliško-

konservativnega lista ne imeli, morali bi ga nemudoma osnovati.“ A imamo ga; namesto z osnovo konservativno-katoliškega lista čas zgubljevati, podpirajte rajše obstoječega „Slovenca.“

Res, da ni brez žrtev, a teh se ne smemo vstrašiti, če hočemo kaj doseči in kaj veljati. Zdihovati in tarnati o slabih časih ne pomaga nič, ampak le vztrajno delo bodisi v gmotnih, bodisi v duševnih potrebah. Kdor tega ne umé, ne umé duha časa in ne potreb časa.

Mi pa zaupamo, da naše verno slovensko ljudstvo, ki je še zdravega srca (če tudi je tu pa tam kak ud bolan in slaboten), pred vsem pa naša prečast. duhovščina, ume dobro duha in potrebe časa ter se tudi ne vstraši nikakoršnega truda, niti dela niti požrtvovalnosti, kedar gré za časni in večni blagor ljudstva, za blagor naše prelepe slovenske domovine in za blagor naše očetnjave Avstrije.

Zaupamo dalje, da nikdo med nami noče očitanja in zadolženja na svoji vesti imeti, da je kdaj podpiral brezbožne liberalne časnike (nemške ali slovenske, je isto) ter tako sovražniku orožje v roke podajal.

Kar se tiče „Slovenca“ kot lista samega in njegove oblike, ostane vse pri starem. Smemo reči, da je sedaj „Slovenec“ po obliki, t. j. tisku in papirji najlepši politični list in dnevnik. Tako ga ohraniti ali še izboljšati, si bomo tudi z naprejem prizadevali.

Največo skrb bomo obračali na dobre uvodne članke, na natančen političen pregled in na pošteno zabavno blago pod črto. Kakor do sedaj, tudi z naprejem ne bomo nikdar prinašali npravo-spolske in pohujšljive tvarine. V preteklih 13. letih smo dokaj dokazali, da list lahko obstoji brez zapeljivih, tako zvanih „romanov“ in tako bomo delovali tudi z naprejem.

Po priliki bomo v prihodnjem letu prinašali podučno obravnavo: „Obrtnikom v pomoč“, od

istega izvrstnega pisatelja, kakor letos: „Kmetom v pomoč“.

Če se nam posreči (nekoliko upanja imamo) še kako dobro pisateljsko moč k vredništvu pridobiti, potem bode „Slovenec“ toliko zanimivejši.

Konečno se zahvaljujemo vsem podpirateljem „Slovenca“, bodisi da so ga podpirali z naročnino, z dopisi ali sicer kako drugače. Plati jim Bog stoterno!

Prosimo lepo, naj podpirajo nas blagovoljno po svoji možnosti tudi z naprejem; list namreč nima nobene druge podpore, kakor le blage naročnike. Enako lepo prosimo, naj „Slovenca“ čč. gg. dopisovalci tudi prihodnjič tako in še bolj podpirajo s svojimi dopisi; ker dobri dopisi bralca mnogokrat bolj zanimajo, kakor najboljši uvodni članki.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri upravništvu prejemam:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam veljá:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.	
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Vredništvo in upravništvo.

Govor gosp. poslanca Pfeiferja o ženitovanskih oglasnicah.

(V IX. seji deželnega zbora, 22. decembra.)

Slavni deželni zbor!

Iz letnega poročila je razvidno, da je deželni zbor l. 1883 oktobra meseca izročil deželnemu odboru v pretres načrt postave o izdavanju ženitovanskih

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirni zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

„Zraven tega pa imamo“, pravi Luka, „sv. Goro. Saj vam je znano, kako celo peletje in jesen vse roma na ta kraj; raji si dajo Boga z nebes vzeti, kakor pa podobo Marijino s sv. Gore.“

„Sv. Gora“, seže naglo Mostovski v govor, „pa ima nekaj več stotisoč premoženja! Spet bi bilo v občo korist to mrtvo posestvo zaseči.“ To izgovorivši vdari dvakrat po svoji vreči.

„Kaj nam je početi?“ nadaljuje gospod Luka. „No, da kratko povem, svetišča zapreti, bolje danes, kakor jutri, malikovanje prepovedati, meniške kute pa po svetu pognati. Toda dobro sem prepričan, da vse to bi dosti ne zdalo, dokler se ljudstvu ona vražja vera iz srca ne izruje, to pa gré počasi. Da bi le duhovni za tako praznoverstvo manj goreli, mrzlih, treznih duhovnov imamo pred vsem potrebo. Iz stare šole se vé da ni mogoče, da bi tako prišlo, a upam, da v naših generalseminarijih se nam

odgoji vse drugačno duhovstvo: spoved, odpustki, obhajilo, vsakdanja maša, in brevir in celibat in kaj vem še, vse to bo zgubilo veljavo in oznanoval se bo čisti evangelijski brez rimskih pridevnikov, čisti evangelijski pa matere božje in device ne pozná, vneti možgani se bodo kmalo ohladili in v desetih letih se bo svet ves predruščil. Jaz sam hočem na Goriškem vzgled biti, kako mora duhoven po tirjatvah nove dóbe izpolnovati svoj vzvišen poklic. Mislim, da najizdatnejše bi bilo uvesti v deželo nauke velike reformacije pod eno ali drugo obliko. Meni je od nekdanj ugajala vera Kalvinova*), ker ne pozná ne maše, ne obhajila, ne svetnikov, ne časti matere božje, ne device. Jaz sam sem že o tem razpravljaj z nekim pastorjem in se še dogovarjam. Moji Volki bi morda kmalu pripravi bili sprejeti novo vero: spovednice sem že davno spravil pod streho, po odpustkih nikdo več ne vpraša, o papeži že deset let nisem besedice črnil, pahnul sem svetnike z altarja, podob in molkov pri Volkih več ne vidiš, „Oče naš“ morda še znajo, češeno Marijo pa so skoraj vsi že pozabili; še mašne srajce in plašče da prodam, potem se jim prikažem pred

*) Gl. Morelli: „Istoria della Contea di Gorizia“. Vol. IV., p. 223.

altarjem v črni halji in jim začnem pridigati. Sé vé da potem, v spodbudo in dober vzgled bratom duhovnom, bo treba pripeljati k Volkom gospó pastorko; exempla trahunt (izgledi vlečejo). Volki s svojim gorečim duhovnim pastirjem naprej, drugi za njimi! Od Volkov odrešenje! Tako vidite, častiti bratje, se bo rimski kači glava strla!“

„Od Volkov odrešenje!“ zakličejo vsi, „Živio, brat Luka!“

„Da, da, častiti bratje“, kličé brat Mostovski, „čas je že, da se materi božji in svetnikom zasežejo zakladi in zemljišča, ktera imajo pri svetiščih in po bratovščinah. In čemu naj bi imeli še bogastvo; saj svetniki morajo pred vsem posnemati Boga, o katerem se bere, da ni imel toliko lastne zemlje, da bi na-njo bil položil svojo trudno glavo.“

„Živio Ben Saruk!“ razlega se po črnem hramu.

„Živeli zakladi rimskih svetnikov!“ se spet začne Mostovski. „Živeli, živeli!“ In pumf! pumf! pumf! udriha po vreči.

Od tolikega krika in mahanja se zrak tako potrese, da brleča luč ugasne in častitljivi bratje so — v temi.

XVI. Že spet na poti.

Ravnokar je solnce izišlo. Že dva dni zapazil

zglasnic, oziroma gledé omejitve prostega ženitovanja.

Deželnemu odboru zdelo se je primerno in potrebno, o tej zadevi poizvedeti prej mnenje cesarske vlade, ki se je — kakor smo ravno čuli iz ust današnjega poročevalca — proti vsaki omejitvi proste ženitve izrekla.

S tem vladnim odgovorom naš priprosti narod pač ne more biti zadovoljen; vedno odločnejši zahteva naš narod naj se zabranjuje ali vsaj omeji prosto ženitovanje, ki je eden glavnih vzrokov, da je vedno več siromaštva, vedno več proletarijata; to čutijo posebno globoko naše občine, ki imajo dolžnost preskrbovati in prerediti svoje domače reveže, katerih je leto za letom več ter provzročujejo vedno višje občinske naklade. (Res je!)

Statistika potrjuje neovrgljivo prikazen, da se ljudje iz nižjih in srednjih stanov bolj pogosto ženijo (veselost), nego iz višjih bogatejših krogov, zlasti po velikih mestih na Dunaju, v Berlinu itd. nahaja se na tisoče neoženjenih bogatinov, ki živé brezskrbno od svojih obilih dohodkov, od mastnih služeb; takim bogatinom, ki se nočejo ženiti, bi se moral visok davek naložiti po posebni postavi (velika veselost med poslanci), ktero bi zakonodajna dčkleta gotovo radostno pozdravljale, pa tudi finančni minister bi hlastno odprl prazno državno mošnjo takemu davku. (Dobro, dobro — veselost.)

Pa poslovimo se za sedaj od zakonomrznih bogatinov ter oglejmo si naše manj imovite zakonske ljudi, ki so se prerano ženili pa imajo povprek več otrok, kakor grošev za njih preskrbovanje. (Veselost.)

Brez premoženja, brez dohodkov lahkomišljeno sklenejo taki ljudje zakonsko zvezo, ne zmené se za to, če bodo mogli preživeti svojo rodbino; pri vinski kaplici — v kateri potopé včasih svoje reve in nadloge — pač najmanj mislijo, kako bodo prehranili svoje otroke, mami so veseli, da nekoliko pozabijo skrbi vsaj za par trenutkov, če je tudi večkrat nasledek — obilo število otrok.

Da taki starši ne morejo dobro odgojevati svojih otrok, je pač jasno; še potrebne obleke ne morejo omisliti otrokom, da bi šolo obiskovali — občina se jih mora usmiliti; večkrat taki starši brezvestno zapusté svoje nedolžne otroke, prepustivši jih tudi občini v daljno skrb. (Res je!)

Iz lastnega opazovanja smem tukaj navesti, da se število takih siromakov, katerim mora občina dati podpore za raznovrstne potrebščine vsakdanjega življenja: za obleko, hrano, stanovanje, šolske knjige itd., vedno bolj množi, tako, da bodo preobložene občinske rame kmalo preslabe, še dalje prenašati to težko breme. (Dobro, dobro.)

Sicer je naša občina samoupravna (avtonomna) — pa le takrat, kadar je treba plačevati ali preskrbovati občinske siromake (dobro); nasproti pa občina ni samoupravna, kadar se ženijo siromaški ljudje, takrat ne sme ugovarjati lahkomišljenim ženitvam, molčati mora, akoravno zna, da ženin brez vsakega imetka ne bode mogel preživeti otrok tega siromaškega zakona. (Dobro.)

Po vsi pravici zahteva država v svojih zakonih,

da imajo starši sveto dolžnost odgojiti in prehraniti svoje otroke, tedaj bi mogla država s posebnim zakonom zabraniti ženitve takim siromaškim ljudem, od katerih se že naprej zna, da te dolžnosti ne bodo izpolnili, ampak navelili na tuje rame; če pa vlada noče take postave dati, s katero bi se prosto ženitovanje omejilo, pa naj ona prevzame vse siromaške rodbine v svojo skrb, občine ji bodo gotovo hvaležne. (Dobro, dobro!)

Da pa to važno vprašanje ne zgine iz dnevnega reda in da je mogoče posameznemu poslancu natanko poizvedeti zapreke in pomisleke navedene v danes prečitanem dopisu c. kr. deželne vlade, stavi predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

„Dopis c. kr. deželne vlade od dne 22. novembra 1885 sprejme se od besede do besede kot priloga današnjemu stenografičnemu zapisniku.“

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja, 22. decembra.)

(Dalje.)

Gosp. Dežman poroča o prošnji podobčine Orle za izločitev iz občine Drobunje, ter predlaga jo izročiti deželnemu odboru, da se na njo ozira, kadar bode sploh nenaravno skupaj zvezane občine ločeval ali pa predlagal novi občinski red.

Gosp. Robič priporoča, da naj se delajo male občine, in da naj se ozir jemlje na potrebe prebivalcev. Gosp. deželni glavar pri tej priliki omenja, da je g. deželni predsednik deželnemu odboru izročil neki načrt nove občinske postave, ki deželnemu odboru daje jako bogato gradivo, in ki ga bo pri sestavi neke občinske postave porabil, ktero bode zboru predložil v prihodnjem zasedanju. Pri glasovanju se sprejme poročevalcev predlog.

Gosp. poslanec Guttmansthal poroča o poročilu deželnega odbora gledé dolenjske železnice, ki se glasi:

Deželni odbor obrnil se je zaradi dolenjske železnice v novič na izvrševalni odbor ter mu priporočal naj bi kolikor le mogoče pospeševal nasvetovano dolenjsko železnico. Isto tako prosilo se je vnovič gospode državne poslance, naj bi delali na to, da se bo zgradila ta železnica, za katero se zastopi kranjske dežele že 20 let potegujejo. Izvrševalni odbor, kakor tudi gospodje državni poslanci potrudili so se, da bi se tudi na merodajnem mestu spoznalo, kako potrebno je, da se zgradi dolenjska železnica in da bi Dolenjska le tačas napredovala, ako bi jo ta že dolgo zaželjena železnica z drugimi železnicami vezala.

Vspreh tega prizadevanja bil je ta, da se je ustanovil konsorcij, ktereга članovi so gg.: Josip Kušar, predsednik kupčijske in obrtnijske zbornice v Ljubljani; Karol Luckmann, vodja kranjske obrtnijske družbe v Ljubljani; Janez Kosler, grajščak v Ljubljani; Emerih C. Mayer, veliki trgovec in vodja kranjske hranilnice v Ljubljani; Josip Tomek, inženir v Ljubljani; Franc Kotnik, tovarnar in posestnik v Verdu, in Janez Murnik, deželni odbornik v Ljubljani.

Ta konsorcij prošil je meseca januarja 1885 za dovoljenje, da bi se pričela tehnična prvotna dela za lokalno železnico iz Ljubljane na Novomesto in Krško in iz Ljubljane čez Ribnico na Kočevje. Dva odposlanca tega konsorcija, namreč gospoda Josip Kušar in Janez Murnik vdeležila sta se tudi deputacije gospodov državnih poslancev, ktera je pod vodstvom ekscelence g. grofa Hohenwarta pri ekscelenci g. ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju in pri ekscelenci trgovinskemu ministru baronu Pino razloživši razmere prosila, da bi gradenje načrtane dolenjske železnice pospešila.

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo dovolilo je tudi imenovanemu konsorciju v smislu postavnih določil, da se izvrše prvotna tehnična dela.

Ko je konsorcij dokazal, da se bodo prvotna tehnična dela za lokalno železnico iz Ljubljane v Novomesto in iz Ljubljane čez Ribnico na Kočevje konec meseca maja 1885 pričela in ker je prosil, za donesek iz deželnega zaklada, ki se je v X. seji dne 10. oktobra 1884 v ta namen dovolil, ukazal je deželni odbor donesek 5000 gld. v izplačanje.

Ta tehnična dela kakor tudi pozvedbe o kupčijskih zadevah so tako daleč gotove, da bode na podlagi teh visoki vladi mogoče, prihodnje leto predložiti visokemu državnemu zboru predlogo gledé te železnice. Deželni odbor bode pa naravno sam tudi predložil dotično prošnjo visoki vladi, kakor hitro mu bode konsorcij naznanil, da so dela končana.

V imenu gospodarskega odseka predlaga poročevalec, da naj deželni zbor to poročilo vzame na znanje, ob enem pa g. kupčijskemu ministru izreče zahvalo za njegovo dosedanje skrb in mu reč priporoča še za prihodnje. Dalje naj se deželnemu odboru naroča, vlado prositi, da naj dotične predloge izroči državnemu zboru, da naj se dolenjska železnica kot celota sprejme v eno postavo in da naj bo ta železnica podaljšanje Rudolfove železnice.

Gosp. poslanec dr. Papež tirja, da naj naši državni poslanci na Dunaji porabijo pripravno priliko, ter naj bodo odlóčni, neizprosni, da vlado prisilijo delati dolenjsko železnico.

Tudi poslanec g. Hren priporoča to železnico ter jo zlasti na srce poklada konsorciju, kteremu je zdaj, kakor govornik vé, pristopila tudi „Länderbank“.

Za njim govori še g. Pfeifer: Ker je naša dežela po svojih skromnih močéh položila prvi temelj dolenjski železnici s tem, da je žrtvovala znesek 5000 gld., ki se je porabil v to, da so letos cesarski inženirji pregledovali in premerili zemljo (svet), kje se bo dolenjska železnica izpeljala, storjen je nadepolni korak, ki nas bliža gorkozaželjenemu cilu, ktereга doseči se Dolenjci trudimo že dolgih 20 let.

Naša dežela je s tem dejansko pokazala, da se živo zanima za dolenjsko železnico; sedaj pa cesarski vladi na Dunaji pripada naloga, tehnične poizvedbe in načrte nujno pripraviti ter na podlagi teh operator predložiti državnemu zboru zakon o zgradbi dolenjske železnice — kar pospeševati bode moje in gotovo mojih tovarišev odločno prizadevanje v državnem zboru.

Tudi g. poslanec Dev se oglasi za dolenjsko železnico in priporoča, da naj se ob svojem času

si po Solkanski cesti živahno gibanje. Cele trume môž in žen prihajajo iz Gorice; pobožne pesmi prepevaje, se odkriti pomikajo proti Solkanu. A kdor je imel dober vid in pogledal proti sv. Gori, je kmalo presodil, da pobožna množica se nikakor v Solkanu ne vstavlja, ker pot po vsi gori se črni in povsod mrgoli ljudi, eni gori, drugi doli, tako, da se srečajoči prav težko drug drugemu umikajo. Ali glej, kaj se je pa tam sredi gore ravno zabliskalo v svitu prvih žarkov vshajóčega solnca? In čedalje bolj doli proti Solkanu se blisk pomika, a tako mamljiv je, da se nikakor ne more razložiti, kaj je. No, pa poslušajmo zdaj, kaj se dva že precej priletna moža od Gorice proti Solkanu pogovarjata, kterima se menda dosti ne mudi, da bi prišla zgodaj v Solkan zajutrkovat, vsaj toliko bi vsakdo sodil iz njunega počasnega stopanja in postajanja na vsakih deset korakov.

„Za pol milijona, sem slišal, je cenjeno premoženje svetogorsko; kaj misliš, Jakob, da bi človek imel denarja, kako bi tu obogatel. Za kakih dvajset ali trideset tisoč pojde vse to.“ Tako modruje oče Brlak proti svojemu tovarišu.

„Za deset goldinarjev, ako mi vse ponujajo, se ničesa ne dotaknem“, odgovarja Jakob; „prokletstvo je na takem premoženju, ki se Bogu vkrade in Ma-

teri Božji. Boš videl, ako nam dá Bog živeti, kako se bo v prah zdrobilo v rokah novim kupcem, da kmalo ne bodo imeli česa v pest stisniti.“

„Ali pa meniš“, vpraša Brlak, „da se bo v Gorici našel kupec, ki bo zamogel sošteti toliko tisoč samega srebra ali zlata ka-li, saj cesarski ne sprejemajo drugega kakor zlato?“

„Ne skrbi“, zavrne Jakob, „od lani sém je v Gorici trikrat več denarja, kakor prej. Sam Bog vé, kdo ga je toliko nanesel. Saj vidiš, kako rastejo hiše iz tal, kakor gobe po dežji. Ali ni pa neki Mostovski to poletje sezidal dve najlepši hiši pri veliki cerkvi? Na mernike da ima denarja, kdor le želi, mu ga posodi, se vé da, taki ne dajo drugače kakor na visoke obresti, po deset in celó dvajset od sto. Našo gospódo da ima vso že v svoji oblasti, da jim zadrigne vrat, kadar mu ljubo. Grofa spod Skale preskrbuje z denarjem že dve leti, zdaj saj veš, ko so slabe letine in grof tudi sam bolj zapravlja. In ta Mostovski vse zaklade da hrani ne v Gorici, ampak tam nekje na Krasu, kjer si je sezidal, kakor pripovedujejo, čudno hišo, kakoršne še nikdo ni videl. In tudi v Gorici ga skoraj nikdar videti ni, neprenehoma da varuje svoje premoženje, pravijo, da cekine kar vali, kakor kokoš jajca; nikdo ne vé, od kod tolika bogatija.“

„Od kod pa je ta Mostovski?“ vpraša oče Brlak.

„Živa duša tega ne vé, pravijo, da je kakor Melkizedek brez očeta in matere in brez domovine. Hočejo nekteri modri trdití, da Mostovski je žid. Toda za Božjo voljo, kako more biti žid, ker hodi vsak dan v cerkev; sem slišal tudi, da je vpisan v roženkransko bratovščino, on dan bil je od soudov izbran za glavarja Štanjelske bratovščine. Njegova vzgledna pobožnost ta je napotila ude njega voliti. In tak goreč kristjan naj bi bil žid?“

„In tak toraj, misliš, da bi kupil svetogorsko premoženje?“ vpraša Brlak.

„Kaj takega si o Mostovskem ne morem misliti. So pa že drugi, celó sem slišal, da neko društvo, ki si je kupilo od cesarja pravico vse zlato in srebro in druge dragocenosti iz zatrtih cerkv in samostanov pokupiti. Milijon jim je kakor meni in tebi goldinar. Kaj toraj takim kupiti sv. Goro, tudi da bi bila vsa iz zlata? Tudi v Gorico jih je nekaj poslanih od te družbe, zborujejo v mestu v neki novi gostilni. Vse da so namenili prekupiti, že se o tem s komisariji dogovarjajo.“

Med tem prideta naša znaeca do prvih hiš v Solkanu; tu postojita pred nizko hišo, nad ktere vratmi obešena veja vabi žejnega omočit grlo z vinsko kapljico; letos se prodaja sladka briška rebula,

potegne tudi na Belokranjsko; g. poslanec dr. Dolenec pa povdarja, da je zveza Rudolfove železnice s Trstom veliko potrebnejša, kakor dolenska železnica, toraj predlaga, naj se gleda tudi na podaljšanje Rudolfove železnice do Trsta.

Gosp. poslanec Luckmann omenja, da se bode o tej zadevi govorilo, kadar pridejo na vrsto železnični tarifi, o dolenski železnici pa pravi, da konsorcij na progo ni nič vplival, ampak reč prepustil cesarskim inženirjem; on upa in pričakuje, da vlada bode pomagala. V enakem smislu govori g. dr. Poklukar. Oglasi se še gosp. dr. Papež, češ, da ga g. Luckmann ni prav razumel, ker je trdil, da naj bo ta železnica nekako pomožno delo za revne, ampak da bodo pri delu tudi reveži imeli nekaj opravka in zaslužka. Potem se sprejmejo predlogi gospodarskega odseka. O predlogu g. dr. Dolenca omenja g. dr. Poklukar, da je ta reč v zvezi z drugim predmetom in naj se o njej glasuje pozneje. Gosp. Luckmann povdarja, da je ta reč v zvezi s štev. 53 § 6 letnega poročila in gosp. dr. Dolenec pritrdi, da naj se obravnava s to številko vred.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. decembra.

Notranje dežele.

O avstro-ogerski nacionalni banki bilo je na tem mestu že večkrat govorjenje. Nedavno smo omenjali, da ima med drugimi predpravicami tudi silno velik kredit od države na razpolaganje, na podlagi katerega sme za celih 200 milijonov papirnega denarja izdati, za katerega v svojih kletih nima nobene gotovine, t. j. da ta banka za 200 milijonov goldinarjev več papirja izdaja, kakor bi ga v resnici z gotovino zameniti mogla. Mislimo si slučaj, da Avstrija napravi konkurs ali bankerot, kaj bo potem z našim papirnatim denarjem — katerega 200 milijonov goldinarjev tako rekoč po zraku plava brez prave podlage? Nič drugega, kakor da se bo tudi tem 200 milijonov podlaga dala, katere se bo toliko ostalim bankovcem odtegnilo. To je z drugimi besedami: naši bankovci bi v slučaju katerega bankerota najmanj svojih 40% vrednosti zgubili. Država je to pravico banki dala pod pogodbo, da bo banka podpirala s tem denarjem razvoj poljedelstva, obrtnije in trgovine. Tega pa banka do sedaj še ni storila; pač pa pridno podpira žide in Veliko-Nemce in pa upravni svetniki se prav dobro redé pri njej. Dividende izplačuje nacionalna banka že 68 let skoraj po 10%, po 9-8% namreč. Nacionalna banka je toraj v prvi vrsti pitališče njenih delničarjev. Leti so polagoma svoje dni vplačali delnice po 600 gld. in so od tedaj za tiste že nazaj dobili na 5% obrestih 344 goldinarjev, na dividendah pa 322 gld. Vrh tega so pa današnje delnice nacionalne banke po 880 gld. v kurzu. Kdor je leta 1816, ko so se izdale za nacionalno banko prve delnice po 600 gl. tistih 600 gld. vplačal, potegnil je do današnjega dne povprečno leto za letom 58 gl. 80 kr. dividende, delnica se mu je pa sama od sebe vspela na 880 gl., tako se gospodari na debelo! Ljudje pa poprašujejo, kam da denar gine. Kam drugam kot v nikdar sito žrelo židov in borzijancev.

Med Poljaki in Rusini v Galiciji se tudi vedno bolj dani. Rusini oglašajo se prav pridno po

svojih dolgo pogrešanih pravicah, Poljaki jim jih pa polagoma drugo za drugo podajajo. Ena naj-novejših zahtev Rusinov je ta, da hočejo tudi v galiskem deželnem odboru svojega zastopnika, katerega so do sedaj popolnoma pogrešali. Poljaki so to krivico tudi spreviedeli in so jo pripravljeni poravnati, le gledé osebe niso še edini med seboj. Rusini zahtevajo, da se voli v deželni odbor poslanec Julijan Romančuk, Poljakom bi bil pa bolj všeč deželni sodnik Bereznički. Sicer se pa tudi tukaj ni bati, da bi se sporazumljenje gledé osebe krusilo.

Vereščagin namerava s svojimi podobami Madjare iznenaditi, kjer se je nadjal mož več liberalnega mišljenja najti, kakor pa na Dunaji — pa se je vrezal. Kardinal Haynald je zvedel za njegovo nakano in je še pravočasno potrebne korake napravil, da se je v dotičnem dovoljenju Vereščaginu odločno izreklo, da tistih dveh podob, ki ste na Dunaji toliko pohujšanja po katoliških krogih napravili, v Budapeštu nikakor ne sme na ogled razpostaviti. Ves avstro-ogerski katoliški svet bo kardinalu za to previdnost in odločnost prav izvestno vrlo hvaležen. Sicer pa na Ogerskem Vereščagina in njegove podobe že dobro poznajo iz dóbe poslednje rusko-turške vojske, ko je grozne čine iz taiste naslikane v Budapeštu razstavil, ki so se pa ljudem ravno zaradi ostudnega materijalizma bolj gnjusile, nego so jim bile všeč.

Vnanje države.

Cesar smo vsi srčno želeli, se je zgodilo. Včeraj prinesel nam je telegraf novico, da se je med *Srbi* in *Bolgari* premirje napravilo, in sicer tisto po vojaških postavah sklenjeno premirje, ki je navadno ravno to poznejšemu stalnemu miru, kar je zlata zarija jasnemu dnevu. Do 1. marca ne sme ondih nobena puška več počiti in noben top zagrometi in pa paziti jim ne bo več treba, da bi zopet drug drugega zavratno napadali, kar se je v naj-novejšem času žalibog večkrat zgodilo. Določilo se je med Srbijo in Bolgarijo nekaj sveta, tri kilometre na široko, za takozvan nevtralni pas, kjer se bodo brez skrbi srečavali, ne da bi se ob enem tudi napadati smeli. Med tem morajo pa oboji Srbi kot Bolgari pridno na to delati, da se bodo prvi kakor drugi kmalo umaknili iz tuje zasedene zemlje, toraj Srbi iz Vidina, če tudi so rekli, da za cel svet ne gredo iz Vidinske okolice venkaj, Bolgari pa iz Pirota in sosednje zemlje. Začeti morajo Srbi. Da se je že le enkrat začelo, da se je le trmoglavost na eni kakor na drugi strani umaknila dobri volji, sedaj bo že šlo. K temu je hud mraz, ki je Srbe kakor tudi Bolgare hudo stiskal poleg stroge in odločne volje velesil še največ pripomogel. Sicer pa še enkrat rečemo, ker je bila vojska popolno nepotrebna, kar sta menda tudi Srbija in Bolgarija že sami spreviedeli, zato se jima bode pa božično sladko petje še tem bolj prileglo.

Panslavist Aksakov stópil je orijental-sko vprašanje v jedni tališnici z vseslovanskim in je napravil tisto zmes, v kateri smo nedavno pisali, da se hočejo Rusi preko Dunaja v Carigrad pomakniti. Več avstrijskih časnikov nemških in slovanskih okresalo je zaradi tega Aksakova po prstih, kakor je zaslužil in česar se mož prej ko ne niti nadjal ni. Še manj se je pa nadjal, da ga zaradi njegove prenapetosti grajajo in zavračajo Rusi sami. „Sovrem. Izvestija“ pravijo, da je Aksakov v svoji strasti tako oslepil, da on že nič več orijentalnega vprašanja od slovanskega ne loči. Orijentalno vprašanje, katero je že več časa v Evropi na dnevnem redu po časnikih, ni še do dobrega razvito, če tudi se od leta do leta bolj razvija, in je po svojem značaju popolnoma orijentalno, kajti rešiti ga bodo morali vsi narodi, ki so v južni Evropi temu pri-

zadeti in to so Rusi, drugi Jugoslovani, Turki, Grki, Rumunci in še marsikak drug narod proti iztoku ležeč. Vsi ti bodo stopili na bojišče, kedar se bo reševalo orijentalno vprašanje, in ondih se bo še le določilo, ali bo tisto vprašanje tudi še nadalje orijentalno ostalo, ali pa bo na njegovo mesto stopilo slovansko vprašanje in slovanska država, katero Rusija, oziroma tudi Srbija ondih namerava.

Cesar Viljem se je sv. očetu jako toplo zahvalil v posebnem pismu, katerega mu je poslal po svojem pooblaščenju Schlözer-ju, da je tako hitro in spretno rešil *Karolinsko vprašanje* in kar je še največ vredno, na obojih zadovoljnost. Španci so zadovoljni z rešitvijo, kakor jo je sv. oče nasvetoval, železni Bismark pa tudi, če prav je njemu silno težko vstreči. Če tudi so Nemci dan na dan zatrjevali da Karolinski otoki niso vredni prepira, ki je bil zaradi njih nastal med Španjsko in Nemško državo, jim sitnost vendar ni pripustila, da bi se bili Karolinom prostovoljno odpovedali. Kar se jim je nečastno zdelo storiti po lastnem začetku, storili so potem radi in brez ugovora, ko jim je Rim to nasvetoval in veliki ocean zopet mirno pluska s svojimi valovi proti Karolinom. Kar se Nemčiji in Španiji ni hotlo posrečiti, izvršili so v večnem mestu mir, v tisočletnem Rimu, kateremu so posebno Nemci v poslednjem času tako strastno nagajali, preganjajoč in stiskajoč katoliške služabnike njihove. Nada naša je od slej tem večja, da se bodo Nemcem vendar enkrat oči odprle, da se v tem smislu politika med Rimom in Berlinom ne more več dolgo nadaljevati, kakoršna je bila do sedaj. Nemškim katolikom se pod modro vlado Leona XIII. mora na bolje obrniti in se jim tudi bo, o tem niti ne dvomimo ne!

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 21. decembra. Prav ste zadeli, g. vrednik, z Vašim svarilom pred židi. Toliko se je te sodrge nabralo v vsih strokah, da so si, pravi mojstri skaze, sami sebi na poti, in že ravno zaradi tega tako hité v krščanske kroge mašiti svoje „umetelne proizvode“. — Ali gorjé tistemu, kateri jim sede na limance! Toliko ga osleparijo, da svoj živ dan ne more tega pozabiti.

Ako je to vrivanje židov in njih „švidel-produktov“ pogubonosno kristijanom, koliko bolj nevarno in zoper vso versko čut pa je kupovanje cerkvenih oblek, posod in orodij od židovskih tovarn. Posebno tri take se sedaj oklikujejo po svoji sitnosti in nadležnosti in te so: „Jakob Moor & Co.“, dalje „C. Fritz & Co.“ in slikarstvo „St. Lucas-Kunstanstalt“; vse na Dunaju. Kar se tiče Jakoba Moora, je ta do pred kratkim kupčeval s podvlakami in manj vredno tvarino, h krati se mu je posvetilo v zviti njegovi buči in sklenil je tržiti s paramenti; pokoljenja je ta mož eminentno Abrahamovega, žid od glave do nog, toraj gotovo vsacega priporočila vreden, ali ka-li?

Da je prodajalnica „C. Fritz & Co.“ židovska, dokazalo se je v sodnijski preiskavi proti sloveči (!) „Katholische Gesellschaft“, ktera je Fritz katoliškim krogom tako do nebes hvalisala. „St. Lucas-Kunstanstalt“ je pa izvrstno popisana v „Slovencu“ št. 286 od 15. decembra t. l. Toliko o teh treh brateih in sestricah. Moorovi agentje bodo, kakor sem čul iz gotovega vira, v kratkem jeli strašiti

ktera se dá tudi na tešče piti. In res že mislita prag prestopiti, kar zaslišita za seboj hrup. Ozreta se. Bliža se po cesti cela truma možkih in še več žensk v procesiji. Na čelu jim je stara izpita ženica, shuljeno revico malo da ne v pravi kot, stopaje se opira na palico, katero tišči v žilati koščenih roki; noge vendar mora imeti še dobre ta ženica, še boljši pa jezik, katerega prav kretno premika ter naprej moli rožni venec, odgovarja jej vsa množica prav pobožno. Nekaj korakov pred ono gostilno, kjer smo pustili očeta Brlaka in Jakoba zagledamo dva moža od mestne straže Goriške, ki se čez cesto prehajata; ko pride procesija do nju, se sredi ceste ustavita, kakor da hočeta pobožnim romarjem zabraniti dalje. „Do tukaj, naprej ne!“ zakličeta enoglasno potem ko puše z ram snameta in po vojaško po konci držita.

Procesija se ustavi.

„Prejeli smo više povelje zabraniti vsako romanje na sv. Goro, ker tu ni več božja pot, zatrla jo je cesarska postava“, glasi se od enega naših stražnikov.

Stara voditeljica se pri teh besedah naglo vsaj za pol zdravna in v imenu pobožne družbe pravi:

„Hočemo še enkrat na sv. Goro pozdravit Mamko Božjo. Mi jo bomo branili, da se jej nič hudega ne

zgodí. Meni braniti na sv. Goro?“ Zarenči starka in ob enem povzdigne palico preté stražnikoma, tako da se nehoté malo na stran izogneta, ker zdelo se je, da stara je precej razvnetá in se ne šali.

„Meni ne dati na sv. Goro? Petdeset let je od tega, ko sem iz Štanjela priromala k Materi Božji, v smrtnih grehah sem živela nespokorna, pa tudi na vsem telesu bolna, vsa hroma; lé sém sem prišla in k Mariji britko se jokala: ozdravela sem pri tej priči, še so tam gor berglje, o katerih sem hodila, a tudi sedem hudičev je Marija iz mene izgnala, kar spokorila sem se in z Bogom spravljena zapustila sv. Goro“. Tam gor vrezala sem romarsko palico in obljubila Mariji ž njo obiskovati njene božje poti. Že petdeset let romam vsako leto osem mesecev, vsako leto obiščem sto Marijinih cerkvá, že na sto in petdesetih božjih poteh sem bila, po Kranjskem, Koroškem, Ogerskem, noter tje do Marije Celj na Nemškem, povsod s to palico. In zdaj pa ko se je razneslo, da nam hočejo Marijo s svete Gore ukrasti, šla sem okoli po Krasu vabit vse pobožne naj gredó z menoj na sveto Goro branit Mater Božjo. Tukaj smo: sinoči ob enajsti uri smo se vzdignili iz Štanjela, celo pot molimo in pojemo, še

*) Ant. Červ. Sveta Gora pri Gorici, str. 64.

enkrat moramo k Mariji na sv. Goro. Nikdo nam ne bo branil in tudi vi ne!“

Pri teh besedah udari naša odvetnica dvakrat prav krepko po tleh s palico.

„Kdo nam bo branil iti k Mariji!“ ponavlja starka in solze jej zalijejo oko, glas se jej ušibi. „Pustite nas k Mariji! Na sv. Goro! Le naprej, Kraševci!“

„K Mariji! k Mariji! Na sv. Goro! Na sv. Goro!“ odmeva se iz množice. In vse začne gibati se in naprej pomikati. Naša stražnika se par korakov umakneta, toda kmalo se ustavita in pomerita puške na ljudstvo, kakor bi hotela streliti.

„K Mariji! Na sv. Goro!“ opetuje se še krepkejšé, in spet množica naprej porine, da se stražnika vidita naglo naprej pahnena.

„Bodite pametni, rojaki!“ začneta zdaj z lepo. „V imenu cesarjevem sva tukaj. Ne stopajte naprej. Razidite se.“

Vse nič ne zdá. Le silnejše pritiska ljudski tok. Nekteri iz množice obstopijo naša stražnika in gledajo, kako bi jima puše iz rok izvili. Že se nekdo spnè k enemu od stražnikov in z roko prime za puškino cev. Toda stražnik se ga krepko otrese, da pade na tla kakor snop, petelina napne in — sproži; za srečo se pa ne uname in ljudstvo zažene velik krohot.

(Dalje prih.)

po Kranjskem, toraj prečastiti duhovščini kličem, pozor!

Kako vpliva tržitev gg. duhovnikov z židi na občinstvo, smo na Kranjskem že tudi doživeli. Raznih ljudskih izrazov tu ne gré ponavljati. In res, nikakor se ne strinja s katoliškim čutom, cerkvene reči, ki služijo v najsvetejša opravila sv. maše in deljenja sv. zakramentov, kupovati od židov. Koliki bi bil vriš, ko bi hotel kristjan židu prodati v sinagogo „dhales“! Ubili bi ga! Mi bi pa od židov cerkveno obleko jemali? Nikakor ne. Vzdravimo se in pokažimo vsakemu takemu židovskemu barantaču vrata, in pomislimo, če kje velja pregovor „svoji k svojim“, velja gotovo še posebno v tej cerkveni zadevi. Vsaj imamo dokaj domačih katoliških prodajalnic, n. pr. g. Ano Hofbauer, ker ravno o cerkvenih oblačilih govorimo.

So pa tudi še drugi, ki prodajajo ter izdelujejo cerkvene paramente ceneje, pa tudi so vsekako zanesljivši. Enako se nam ne manjka slikarjev, pasarjev in podobarjev. S temi se posvetujemo, kadar je za katoliške cerkve treba kaj preskrbeti, židom pa in židovskim prodajalcem zapirajmo vrata. Pametni židi nam zato ne morejo zameriti, sebičnih in koristolovnih ne poslušajmo.

Iz zgornjega Tuhinja, 20. dec. Pretekle dni je bila v naši občini volitev novega občinskega odbora. Da se je volitev popolnoma nepostavno vršila, tako vsak lahko iz tega sklepa, ker ni bilo nikdar razglašeno, da so volilni imeniki za pregled pripravljeni. V nedeljo popred se je pri cerkvi oklicalo, da bode prihodnjo nedeljo na Lazih v krčmi volitev novega župana, in to so bile vse priprave za novo volitev. Zakaj je bila letos na Lazih v krčmi volitev, kakor še nikdar, to vé le sam župan. Po izvolitvi novega odbora se je pa takoj volitev župana in svetovalcev izvršila, kar bi se še le po preteklih osmih dneh postavno moralo zgoditi. Taka volitev je menda le v zgornjem Tuhinju mogoča, drugej gotovo ne. Izvoljeni so pa bili: za župana Vide Kadunc, posestnik v Tuhinju; za svetovalca pa Martin Hribar, posestnik v Cirkušah, in Andrej Seršen, posestnik na Selih. Ko bi z izvolitvijo novega starešinstva ne bili vsi zadovoljni, bi se taka nepostavna volitev pač lahko ovrгла, a ni bilo nobene pritožbe.

V prihodnje pa bi bilo želeli, da bi se postava občinskega volilnega reda natančneje spolnovala, da ne bi bilo pozneje kakih nepotrebnih ugovorov. — Opomniti moram še, da je bila večkrat že napovedana seja, da bo prejšnji župan račun, kterega je že od celih šest na dolgu, dal v svojem hiševanji, pa vselej je imel kak izgovor, da tajnik ni imel časa, da bi račune spisal itd., no, sedaj si pa bo menda vendar moral vzeti — isti potrební čas.

Občinskih taks še tudi nimamo vpeljanih; upamo, da jih bo de novi župan kmalo vpeljal, da se ne bo de domovinstvo po krčmah za nektare krajcarje prodajalo. — Marsikaj bo de imel opraviti novi župan, da vredi vse, kar je zanemarjenega.

Na Dolgem, 22. decembra. (Pomoč poškodovanim.) Prav vesel sem, da morem svoj dopis od 28. novembra v 274. listu „Slovenčevim“ nekoliko popraviti in poročati, da so tudi naši poškodovani prebivalci precejšno pomoč dobili od slavne planinske družbe in sicer od Ljubljanske podružnice (menda Alpen-Verein, Section Laibach, ker je g. Bamberg iz Ljubljane prizadetim delil.) Ker se tem gospodom ne zdi vredno, k takim delitvam domačega duhovna poklicati, ki razmere gotovo najbolj pozná ne morem nič natančnega poročati. Delitev se je godila pred enem tednom v Šmercevi gostilni, kjer turisti navadno ostajajo, pričo srenjskega predstojnika in je dobila srenja za popravo potov in mostov 100 gl., drugi poškodovani pa 200 gld.; toraj vsega skup 300 gl., kar je zares lepa pomoč.

Enako so menda tudi druge srenje večo ali manjšo podporo prejele od imenovane družbe. Le Koroške podružnice te družbe (iz Celovca in Belaka?) so se menda samo na Weissenfels ozirale. Toliko toraj v pojasnilo, da se ne bo kdo razžaljenega čutil in da Ljubljanskemu odseku imenovane družbe očitno zahvalo izrekamo, ki se je o času nesreče in potrebe na nas spomnil. Bog plati vsem velikodušnim dobrotnikom!

Domače novice.

(Poročilo o večerajnji seji deželnega zbora) je preobširno, da bi ga bili mogli že večeraj in danes

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

vsega priobčiti. Zato danes povemo, da je bil po večerajnji seji, ki je trajala do polu treh popoldne, deželni zbor preložen do 4. januarja. Ker je večina želela, da naj bi se zborovanje ne pretrgalo ampak že 28. t. m. nadaljevalo, nihče ni mislil na to, da bi se bili o pravem času obrnili do ministerstva ter izprosilí Najvišje pritrditve k preložitvi deželnega zbora. Ko je bil toraj večeraj sprejet baron Apfaltrernov predlog, moral je g. deželni predsednik še le telegrafično prositi Najvišje pritrditve k dotičnemu sklepu, ki se mu je med sejo tudi po telegrafičnem potu sporočila.

(Novo življenje) pričelo se je v Ljubljani odkar božič v deželo sili. Povsod se giblje neštevilno pridnih rok, da bi bile kos delu, ki se je nakopičilo in mora do praznikov dovršeno biti, največ je pa sedaj dela na pošti. Ondi so Vam navaljeni pravi kupi blaga odhajajočega in došlega, kterega najmanjši posamični komad mora skozi roke poštnege osebja, kar velike spretnosti, izredne gibčnosti in vstrajne pridnosti zakteva.

(Megla mraznica) jela je po Ljubljani nastopati in občutljiv mraz napravlja. Kdor se nekoliko časa mudi na prostem, je takoj ves bel po bradi in laseh, kakor bi ga s cvetjem obsul. Prekrasno pa je drevje po vrteh v belem snežnem cvetju.

(Čitalnica v Šiški) vabi svoje ude k občnemu zboru, kteri bo de dne 26. decembra 1885 popoldne ob 3. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor prvomestnika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Poročilo blagajnika. — 5. Volitev odbora: a) prvomestnika, b) blagajnika, c) 6 odbornikov. — 6. Posamezni predlogi.

(Razpisana) je minuendo - dražba za zidanje jednorazredne šole pri sv. Trojici v Tržišči, okrajnega glavarstva Krškega na ponedeljek 18. januarja, in se bo vršila v občinski pisarni. Varščine zahteva se 230 gold., skupne potrebščine so pa na 4600 gld. preračunjene.

(Predavanje o Kranjski deželi) imel je v Trstu prof. Urbas v tedenskem zboru ondašnjega planinskega društva. Jako znamenito število poslušalcev se je zbralo, ki so mu bili za predavanje vsi vrlo hvaležni za prekrasne in zanimive slike iz naše domovine.

(Divjega mačka) vstrelili so nedavno v Istri blizo Podgrada v Velikem Brdu. Zver je 87 cm. dolga, 47 cm. visoka in 5.85 kilg. teška. To je največji divji maček, kar so jih do sedaj okoli Podgrada vstrelili. Tudi iz Štajarskega se sporoča, da so nedavno ondi blizo Slov. Landsberga vstrelili jako veliko triletno divjo mačko.

(Prepovedane) so vse take pisanke (teke), ktere imajo poleg vodoravnih tudi še poševne smerične črte, ker so menda škodljive za oči. Dotično prepoved izdalo je ministerstvo za nauk in bogočastje. Nova metla se povsod že čuti.

Razne reči.

— Tri dni v cerkvi zaprti so bili uniti na Ruskem. V vasi Ohin, v guberniji Siedliški, na Rusko-Poljskem so o Vsesvetih uniti ulomili v grško-katoliško cerkev, ki je bila nekaj časa zaprta in so tam molili. Oblast je po telegramu to naznanila generalu Gurko-tu in ministerstvu, prišlo je potem povelje, naj se cerkev za tri dni zapre. Takisto so storili in verni so bili tri dni zaprti brez hran. Kolovodji so bili potem vjeti in v Siedlec odpeljani.

— Misijonarji presvetega srca Jezusovega v Issodnunu, kterim je papež Leon XIII. izročil misijon v Novi Guineji, so tje kaj prišli. P. Verij se je izkrcal na zatonu nasproti otoka Roro in je ta zaton imenoval „Port Leon“ v znamenje spoštovanja do sv. Očeta. P. Very je bral prvo sv. mašo v šotoru, in nad njim veje misijonska zastava, ktero so sv. Oče blagoslovili.

Telegrami.

Trst, 23. dec. Semkaj došel je iz Benetk na Lloydovem parniku nek že bolj postaran ogljár in je večeraj zjutraj za kolero zbolel, danes zjutraj pa v bolnišnici v popolnoma od drugih odločeni sobi umrl. Drug delavec 25 let star umrl je večeraj v bolnišnici po hudem krču in driski. Sekcija ni nič pozitivnega naznanila.

Dunaj, 23. dec. Taaffe je toliko okrevail, da mu bo mogoče zapustiti posteljo.

Beligrad, 22. dec. Deputacija, obstoječa iz 40 odličnih Belograjskih meščanov podala se je danes v Niš kralja prosit za nadaljevanje vojske. Na čelu ji je arhimandrit Nikanov.

Darmstadt, 22. dec. Knez Aleksander sporočil je svojemu očetu sledeče: „Piot, 21. decembra 6. uri zvečer. Ravnokar sklenilo in podpisalo se je premirje, jutri zjutraj se pa začno armade umikati. Srbi morajo prvi zapustiti bolgarsko zemljo in sicer do 24. decembra, potem pa Bolgari v treh dneh srbsko ozemlje.“

Carigrad, 23. dec. Muktar paša odšel je zvečer v Egipt.

Zahvala.

Veliko-Laškemu občinskemu zastopu, ki me je imenoval za častnega občana, kakor tudi vsem dozdanim ljubljenim faranom za njihovo ljubezen in toliko dokazov sočutja, zlasti zdaj o mojem premeščenju, osobito vsem vis. čast. gospodom, ki so me tako daleč spremili — nekteri celo v četrto faro — izrekam javno svojo najtoplejšo zahvalo.

Ob enem se prisrčno zahvaljujem svojim novim faranom Trebenjskim za sijajni sprejem, naj velja vsa čast edino le Bogu, kterega sem nevredni sluga.

Trebnje, 22. decembra 1885.

M. Frelth.

Umrli so:

20. dec. Leopold Ložar, kramarjev sin, 2 leti, Kladezne ulice št. 13, božjast. — Marija Lampič, mestna uboga, 75 let, Karlovska cesta št. 7, vodenica. — Janez Zorman, umirovljeni paznik, 65 let, sv. Petra cesta št. 55, Morbus Brightii.

21. dec. Jožefa Knoblehar, krojačeva hči, 3 leta, Stari-narska steza št. 1, davica. — Gustav Čeh, mizarjev sin, 15 mes., Poljanska cesta št. 18, jetika.

22. dec. Neža Muzlovič, hišnega posestnika žena, 39 let, Hradeckega vas št. 13, Morbus Brightii.

Tuji.

21. decembra.

Pri **Matiču**: Max Poltzer, trgovec iz Gradea.

Pri **Stonu**: F. Peratouer, slikar, z Dunaja. — Henrik Fröhlich, inženir, z Dunaja. — Franc Saver in Jakob Bolak, zasebnika, z Dunaja. — L. Kulka, iz Trsta. — Emil Bobrick pl. Beldva, c. k. častnik, iz Gorice.

Pri **Bavarskem dvoru**: Karl Sluga in Josip Krameršič, sprevodnika, iz Ljubljane.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 95 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 60 „
London	126 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 96 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 90 „

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 92 kr. — Rž 6 gl. 28 kr. — Ječmen 4 gl. 62 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 6 gl. 26 kr. — Turšica 5 gld. 44 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

(21)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.